

1.1-6/01
18.01.2011

SELETUSKIRI

põllumajandusministri määruse “Põllumajandusministri 11. märtsi 2010 a. määruse nr 27 “Koolitus- ja teavitustegevuse toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord” muutmise“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Põllumajandusministri 11. märtsi 2010. a määruse nr 27 “Koolitus- ja teavitustegevuse toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord” muutmise määrus kehtestatakse “Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse” § 58 lõike 5, § 59 lõike 5 ja § 60 lõike 4 alusel ning kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1–40) artikli 18 lõike 4 alusel heaks kiidetud “Eesti maaelu arengukavaga 2007–2013” (edaspidi *arengukava*).

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Põllumajandusministeeriumi teadus- ja arendusosakonna koosseisuväline peaspetsialist Lehti Veeväli (tel 625 6186, lehti.veevali@agri.ee). Eelnõule tegid juriidilise ekspertiisi Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna koosseisuväline teenistuja - peaspetsialist Helen Palginõmm (tel 625 6260, helen.palginomm@agri.ee) ja koosseisuväline nõunik Kadri Jänes (tel 625 6539, kadri.janes@agri.ee), keeleliselt toimetas eelnõu Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Leeni Silk (tel 625 6523, leeni.silk@agri.ee).

2. Eelnõu sisu

Määruse eelnõu koosneb 39 punktist. Eelnõu eesmärgiks on teha meetme tingimustes muudatused meetme parema rakendatavuse ning arusaadavuse ja ühese tõlgendamise huvides.

Eelnõu punktis 1 sätestatud muudatusega viiakse määruse alusel antav toetus kooskõlla riigiabireeglitega. Komisjoni määrusega (EÜ) nr 1175/2008, millega muudeti ja parandati määrust (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 15–73), lisati artikkel 57 lõikesse 2 viited nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklitele, mille puhul tuleb kohaldada riigiabireegleid. Muudatusega lisati viide ka määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklile 21, mis on arengukava meetme 1.1, koolitus- ja teavitustegevused rakendamise määruse väljatöötamise aluseks. Sellest tulenevalt on Eesti taotlenud ja saanud Euroopa Komisjonist riigiabiloat nr N 115/2010, mille alusel loetakse eraõiguslikule juriidilisele isikule ja füüsilisest isikust ettevõtjale, kes osalevad koolitus- ja teavitustegevustel, mis korraldatakse metsa majandamise valdkonnas “Metsaseaduse” tähenduses, nimetatud koolitusel osalemine riigiabiks.

Eelnõu punktis 2, 4 ja 8 sätestatud muudatustega parandatakse ja täpsustatakse määruse sõnastust parema arusaadavuse huvides.

Eelnõu punktis 3 täpsustatakse, millistel juhtudel peab taotleja võtma võrdlevad hinnapakkumised.

Eelnõu punktis 5 sätestatud muudatusega täpsustatakse, milliste abikõlblike kulude puhul ei ole kehtestatud piirmääradesse sisse arvatud käibemaksu. Taotlejad, kellele on käibemaks määruse alusel abikõlblik kulu, võivad selle nimetatud piirmääradele juurde arvutada ja käibemaksu kohta toetust küsida.

Eelnõu punktis 6 sätestatakse, et taotleja, kes on võtnud tegevusest osavõtjalt osavõtutasu või on koostatud väljaannet müünud, peab sellise tulu maha arvama abikõlbliku kulu kogumaksumusest ning ei tohi selle osa kohta küsida toetust. Selline tulu tuleb kajastada ka väljamaksetaotlusele lisatavas vormikohases kuludokumentide nimekirjas.

Eelnõu punktis 7 tunnistatakse kehtetuks määruse § 9 lõige 1, kuna tulenevalt „Tsiiviilseadustiku üldosa seaduses“ § 115 peab taotleja esitama taotleja seadusjärgse esindusõigusega isiku puhul tema volitusi tõendava volikirja.

Eelnõu punktiga 9 täiendatakse määruse § 11 lõikega 1¹. Lõikega 1¹ on sätestatud erisus taotluste nõuetele vastavuse kontrollimiseks. Eelnõu kohaselt § 12 lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhul kontrollib Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (edaspidi *PRIA*) vastuvõetud taotluse nõuetele vastavust ja selles esitatud andmete õigsust ning taotleja ja kavandatava tegevuse vastavust määruses sätestatud nõuetele alles pärast taotluste hindamist. Nõuetele vastavust kontrollitakse üksnes nende taotluste puhul, mis kuuluksid rahuldamisele hindamistulemuste alusel koostatud paremusjärjestuse kohaselt.

Nimetatud sättega luuakse võimalus vähendada *PRIA* halduskoormust, näiteks juhaks kui taotlusi on esitatud tunduvalt suuremas mahus kui toetuse liigi eelarve ning on selge, et kõigi taotluste rahuldamiseks ei jätku rahalisi vahendeid. Kolme aasta jooksul saadud kogemus on näidanud, et taotluseid esitataksegi enamasti mitu korda rohkem, kui on võimalik neid ettenähtud eelarve piires rahuldada, samas on senini nõuetele vastavuse kontrolli käigus tagasi lükatud vaid mõned üksikud taotlused. Sellisel juhul ei ole hindamise eelselt kõigi taotluste nõuetele vastavuse kontrollimine toetuse administreerimiseks vajalike ressursside kasutamise otstarbekuse seisukohalt õige ning samuti on võimalik nii lühendada taotluste menetlemisaega. Nimetatud lõikega sätestatakse, et selle lõikega ette nähtud võimaluse rakendamise korral kontrollitakse nõuetele vastavust pärast taotluste hindamise tulemusel taotluste paremusjärjestuse koostamist.

Eelnõu punktis 10 tunnistatakse kehtetuks määruse § 11 lõige 2, kuna *PRIA*-l on õigus kasutada taotluses esitatud andmete kontrollimiseks teiste andmekogude andmeid „Avaliku teabe seaduse“ alusel.

Eelnõu punktides 11 ja 12 sätestatud muudatused on tingitud hindamiskorra muutumisest.

Kui kõigi taotluste rahastamise summa ületab toetuse liigi rahastamise eelarve, hinnatakse igal juhul taotlusi „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse“ § 60 lõike 2 alusel enne taotleja, taotluse ja kavandatava tegevuse nõuetele vastavuse kontrollimist §-s 21 sätestatud hindamiskriteeriumide alusel ning hindamistulemuste alusel koostatakse taotluste paremusjärjestus.

Kui kõigi taotluste rahastamise summa ei ületa toetuse liigi rahastamise eelarvet, võib taotlusi hinnata „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse“ § 60 lõike 2 alusel enne taotleja, taotluse ja kavandatava tegevuse nõuetele vastavuse kontrollimist §-s 21 sätestatud hindamiskriteeriumide alusel.

Kui kõigi taotluste rahastamise summa ei ületa toetuse liigi rahastamise eelarvet, esitab PRIA olenevalt tegevuse ulatusest kas põllumajandusministrile või maavanemale taotlused koos muude dokumentidega. Taotluste hindamise, kas esitatud taotlusi hinnatakse või ei hinnata, otsustab põllumajandusminister või maavanem asjaomase komisjoni ettepaneku alusel. Kui taotlusi ei hinnata, teatatakse sellest viivitamata PRIA-le, kes alustab koheselt taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse kontrollimist.

Kui taotlusi hinnatakse "Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse" § 60 lõike 2 alusel enne taotleja, taotluse ja kavandatava tegevuse nõuetele vastavuse kontrollimist §-s 21 sätestatud hindamiskriteeriumide alusel, otsustab põllumajandusminister või maavanem asjaomase komisjoni ettepaneku alusel ka taotluste paremusjärjestuse, mis edastatakse PRIA-le koos asjaomase komisjoni ettepanekuga.

Eelnõu punktides 13–15, 18 ja 19 täpsustatakse, millise aja jooksul PRIA poolt esitatavad dokumendid tuleb esitada põllumajandusministrile ja maavanemale ning milliseid andmeid need dokumendid lisaks peavad sisaldama. Samas täpsustatakse ka millise ajaperioodil peavad hindamiskomisjonid edastatud taotluseid hindama.

Eelnõu punktis 16 sätestatud muudatused on tingitud hindamiskorra muutumisest. Nimetatud eelnõu punktis sätestatakse, et komisjoni ettepaneku alusel otsustab põllumajandusminister taotluste hindamise, st kas taotlusi hinnatakse või ei hinnata, seda juhul, kui kõigi taotluste rahastamise summa ei ületa toetuse liigi rahastamise eelarvet. Juhul, kui põllumajandusminister otsustab komisjoni ettepaneku alusel, et taotlusi ei hinnata, teavitatakse sellest viivitamata PRIA-t, kes saab alustada koheselt taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse kontrollimist. Juhul, kui põllumajandusminister otsustab komisjoni ettepaneku alusel taotlusi hinnata, siis otsustab ta ka taotluste paremusjärjestuse.

Kui kõigi taotluste rahastamise summa ületab toetuse liigi rahastamise eelarve, hinnatakse igal juhul taotlusi ning põllumajandusminister otsustab komisjoni ettepaneku alusel taotluste paremusjärjestuse.

Eelnõu punktis 17 sätestatakse, et komisjoni ettepaneku alusel otsustab põllumajandusminister toetatavate tegevuste prioriteetsed teemad.

Eelnõu punktidega 20 ja 21 sätestatud muudatused on tingitud hindamiskorra muutumisest. Eelnõu punktis 21 sätestatakse, et maakondliku komisjoni ettepaneku alusel otsustab maavanem taotluste hindamise, st kas taotlusi hinnatakse või ei hinnata, seda juhul, kui kõigi taotluste rahastamise summa ei ületa toetuse liigi rahastamise eelarvet. Juhul, kui maavanem otsustab maakondliku komisjoni ettepaneku alusel, et taotlusi ei hinnata, teavitatakse sellest viivitamata PRIA-t, kes saab alustada koheselt taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse kontrollimist. Juhul, kui maavanem otsustab komisjoni ettepaneku alusel taotlusi hinnata, siis otsustab ta ka taotluste paremusjärjestuse.

Kui kõigi taotluste rahastamise summa ületab toetuse liigi rahastamise eelarve, hinnatakse igal juhul taotlusi ning maavanem otsustab maakondliku komisjoni ettepaneku alusel taotluste paremusjärjestuse.

Eelnõu punktis 22 täpsustatakse, millise ajaperioodi jooksul peab maavanem edastama PRIA-le taotluste paremusjärjestuse koos komisjoni ettepanekuga ning milliseid andmeid peab sisaldama taotluste paremusjärjestus.

Eelnõu punktides 23–25 sätestatakse, milliseid hindepunkte on komisjoni liikmel võimalik taotlusele selle hindamise korral anda.

Eelnõu punktides 26–29 sätestatakse taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise tingimused. Kui kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamise summa ei ületa toetuse liigi rahastamise eelarvet ja taotlusi ei hinnata, rahuldatakse kõik nõuetele vastavad taotlused “Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse” § 62 lõike 1 alusel.

Kui § 12 lõigete 1 ja 2 alusel on taotluste hindamise tulemusel koostatud taotluste paremusjärjestus, kuuluvad rahuldamisele hindamistulemuste alusel paremusjärjestusse seatud parimad taotlused, mis on saanud vähemalt 30% maksimaalsest hindepunktide summast ning vastavad nõuetele ja jäävad toetuse liigi (koolitus- ja teavitustegevuse toetus) eelarve piiresse. Taotluse rahuldamise, rahuldamata jätmise või osalise rahuldamise otsuse teeb PRIA “Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse” § 62 lõike 1 või § 60 lõike 5 punkti 2 või § 62 lõike 2 või 4 alusel 110 tööpäeva jooksul alates taotluse esitamise tähtaja viimasest päevast.

Eelnõu punktis 30 tunnistatakse kehtetuks määruse säte, mille alusel pidi taotleja või toetuse saaja seni kõikidest toetuse saamise või toetuse kasutamisega seotud asjaolude, mille tõttu taotluses esitatud andmed ei ole enam täielikud või õiged, ilmnenemist teavitama nõusoleku saamiseks PRIA-t. Edaspidi ei pea taotleja enam PRIA-t sellistest muudatustest eelnevalt teavitama, kuid siiski lähtutakse põhimõttest, et muudatused on erandolukordadeks ning taotluses kirjeldatud tegevuse sisu ei tohi muudatusest tingituna oluliselt muutuda. Kui taotlusega võrreldes on tegevuse elluviimisel siiski tehtud muudatusi, peab taotleja neid väljamaksetaotlusel põhjendama ning PRIA-le jääb õigus otsustada, kas toetust on sihipäraselt kasutatud ning muudatused olnud asjakohased. Selline määruse muudatus vähendab oluliselt PRIA administratiivset koormust, samuti annab taotlejale paindlikumad tingimused ettenägematute olukordade lahendamiseks tegevuse elluviimisel.

Eelnõu punktis 31 täpsustatakse, kuhu peab taotleja pärast tegevuse elluviimist esitama kuludeklaratsiooni.

Eelnõu punktis 32 täpsustatakse tegevuse elluviimist tõendavate dokumentide loetelu. Eesti seadusandlusest tulenevalt ei ole füüsilisest isikust ettevõtjal (edaspidi *FIE*) võimalik astuda võlaõiguslikku suhtesse iseendaga ega koostada sellekohast raamatupidamise algdokumenti. “Võlaõigusseaduse” § 8 lõike 1 kohaselt on leping tehing kahe või enama lepingupoole vahel ning ka “Raamatupidamise seaduse” § 7 näeb ette, et raamatupidamise algdokumendis peab olema toodud tehingu osapoolte nimed. Samas on FIE täieõiguslik taotleja antud toetuse osas ning tal peab olema võimalik teha samasid kulutusi, mis teistel taotlejatel. Seega, kui taotlejaks on FIE, kes on ka ise tegevuse elluviija ning ei saa seetõttu koostada raamatupidamise algdokumenti, tõendab oma tegevust üksikasjaliku päevikuga, mis sisaldab vähemalt tulu teenija nime, tegevusele kulutatud aega tundides päeva kohta, tegevuse mahtu ja lühikirjeldust ning kinnipeetavaid makse sisaldava ettevõtlustulu arvestamise käiku. Kindlasti peab FIE järgima, et tema tehtud kulud oleksid põhjendatud, selged, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekad ja tegevuse eesmärkide saavutamiseks vajalikud.

Eelnõu punktis 33 sätestatud muudatus on tingitud vajadusest täiendada toetuse taotluse vormi (lahtrid 8.1.1, 8.2.1–8.2.2 ja 8.9) ning lisada sellele uued normitehnilised märkused. Muudatuse tulemusena on edaspidi võimalik taotlejal

esitada rohkem andmeid, mis on vajalikud taotluste tõhusamaks hindamiseks. Samuti muutub taotlejale selgemaks, millal ja milliseid andmeid tuleb taotlusvormil kajastada.

Eelnõu punktis 34 sätestatud muudatus on tingitud määruse teksti muudatusest ja vajadusest täpsustada taotluse hindamislehe vormi (punkt 2). Muudatused on vajalikud hindamiskomisjonide töö tõhustamiseks.

Eelnõu punktides 35–37 sätestatud muudatustega täpsustatakse väljamaksetaotluse vormi normitehnilisi märkuseid.

Eelnõu punktis 38 sätestatud muudatus on tingitud vajadusest täiendada kuludeklaratsiooni vormi toetuse summa reaga ja lisada sellele normitehnilised märkused.

Eelnõu punktis 39 sätestatud muudatusega täiendatakse osalejate nimekirja vormi.

3. Määruse eelnõu terminoloogia

Määruse eelnõus on kasutatud Euroopa Liidu Teatajas ilmunud asjaomastes eestikeelsetes Euroopa Liidu määrustes kasutatavaid termineid.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vastab nõukogu määrusele (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1–40), komisjoni määrusele (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 15–73), ning komisjoni määrusele (EÜ) nr 1975/2006, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad kontrollimenetluse rakendamise ja maaelu arengu toetusmeetmete nõuetele vastavuse kohta (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84).

5. Määruse mõjud

Määruse jõustumine viib toetuse kooskõlla riigiabi reeglitega ning annab võimaluse hüvitada koolitus- ja teavitustegevuse korraldamise kulud. Toetuse abiga korraldatakse erinevaid koolitus- ja teavitustegevusi ning antakse välja infomaterjale.

6. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse muudatus ei too kaasa lisakulutusi riigieelarvest, vajalikud vahendid on ette nähtud arengukavas. Arengukava programmiperioodil toetatakse koolitus- ja teavitustegevusi 4 282 373 euro (67 004 575 krooni) ulatuses, millest tänaseks on koolitus- ja teavitustegevuse toetuse taotluste rahuldamise otsuseid tehtud ca 1,85 miljoni euro (ca 29 miljoni krooni) ulatuses. Arengukava raames antavaid toetusi kaasrahastab Euroopa Liit. Koolitus- ja teavitustegevuse toetusest rahastatakse 75% ulatuses Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) ning 25% ulatuses Eesti riigi eelarvest. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused on toodud arengukavas ning “2011. aasta riigieelarve seaduses”.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Haridus- ja Teadusministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Siseministeeriumile ja Rahandusministeeriumile õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi e-Õigus kaudu.

Keskkonnaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Siseministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 11. juuni 1996. a määruse nr 160 „Vabariigi valitsuse reglemendi kinnitamine punkti 25³ kohaselt ettenähtud tähtjaks eelnõude kooskõlastamise infosüsteemi kandnud kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendatult nõustumata jätmise kohta ning ei ole taotlenud tähtja pikendamist ega teatanud sellest ning seetõttu loetakse eelnõu heakskiidetuks.

Haridus- ja Teadusministeerium ja Rahandusministeerium kooskõlastasid eelnõu märkusteta.

Ants Noot
Kantsler

